

מסייע אין בו ממש

- 1 ברכות נא, א**

ונותנו לימין. א"ר חייא בר אבא אמר ר' יוחנן ראשונים שאלו שמאל מהו שתסייע לימין, אמר רב אשי הואיל וראשונים איבעיא להו ולא איפשט להו אגן נעבד לחומרא.
- 2 שבת צג, א-ב**

אמר מר זה יכול וזה אינו יכול ... מסייע אין בו ממש ... אמר רבינא אף אגן נמי תנינא קיבל בימין ושמאל מסייעתו עבודתו כשרה, ואמאי הא קא מסייע בהדי הדדי, לאו משום דאמרין מסייע אין בו ממש ש"מ.
- 3 ביצה כב, א**

אמימר שרי למכחל עינא מנכרי בשבתא ... אמר ליה רב אשי לאמימר ... מר קא מסייע בהדיה דקא עמיץ ופתח. אמר ליה איכא רב זביד דקאי כותך, ושניי ליה (ופרקתי לו, רש"י) מסייע אין בו ממש.
- 4 מכות כ, ב**

תני תנא קמיה דרב חסדא אחד המקיף ואחד הניקף לוקה ... מני רבי יהודה היא דאמר לאו שאין בו מעשה לוקין עליו ... רב אשי אומר במסייע ודברי הכל.
- 5 נקודת הכסף יו"ד סי' קצח**

דדוקא בהקפה, דא' המקיף ואחד הניקף במשמע ... אלא דבאינו מסייע פטור משום דהוי לאו שאין בו מעשה ובמסייע חייב, וכדאיתא בש"ס התם, אבל בשאר אזהרות לא שייך לומר דחייב משום מסייע, דמסייע אין בו ממש.
- 6 חכם צבי סי' פב**

לכן נראה לי דודאי מסייע אין בו ממש מדאורייתא, הא מדרבנן מיהא אסירא.
- 7 שוע"ר סי' יא**

ד טוון נכרי או ששזר אפילו ישראל עומד על גביו ואומר לו שיעשה לשם ציצית פסולין, דנכרי אדעתיה דנפשיה קעביד ואינו חושש לדברי הישראל, אלא אם כן מסייע הישראל מעט.
- 8 שוע"ר סי' קפג**

ז כשיתחיל לברך נוטלו בימינו לבדו ... ולא יסייע כלל בשמאל, אפילו לסמוך בה ימינו, שאין השמאל נוגעת בכוס כלל. ויש מתירים לתמוך הימין בשמאל. ויש להחמיר, אם לא לצורך כגון שהכוס גדול.
- 9 שוע"ר סי' שכח**

כא כשעושה לו הנכרי מותר לחולה לסייעו קצת ... שמסייע אין בו ממש כל שהיה יכול הנכרי לעשותו בלבדו בלא סיוע הישראל ... ואע"פ שהמסייע למלאכה גמורה הוא שבות גמור מדברי סופרים כמ"ש בסי' שמ"ו, ואף כשמסייע לשבות עכ"פ הוא שבות דשבות, מכל מקום כאן כיון שהתירו שבות אמירה לנכרי לצורך החולה הוא הדין שיש להתיר שבות הסיוע, כיון שיש בו ג"כ צורך החולה.
- 10 שוע"ר סי' שמ**

ב אשה ששכחה מערב שבת ליטול הצפרנים ובשבת הוא ליל טבילתה יש מי שמתיר לה לומר לנכרית לחתכן לה, שכל דבר שאינו אסור אלא מד"ס מותר לעשותו ע"י נכרי לצורך מצוה ... שזהו שבות דשבות. ואף שהיא מטה אצבעותיה אליה ומסייעה עמה קצת אין בכך כלום שמסייע אין בו ממש (ומותר גמור מה"ת ואף מדב"ס ... במקום מצוה לא גזרו על הסיוע כמו שלא גזרו על האמירה לנכרי לפי שהוא אינו עושה כלום, ואף בסיוע אינו עושה מאומה שמסייע אין בו ממש באמת, אלא שהחכמים גזרו עליו גזרה שמא יבא לעשות בעצמו...).
- 11 שוע"ר סי' שמז**

ג אבל זה שניטל החפץ ממנו פטור ומותר משום איסור שבת, שהרי לא עשה כלום, אבל אסור מן התורה משום שמכשיל את חבירו ונותן לו חפץ להוציאו מרשות לרשות ועובר על לפני עור לא תתן מכשול, ואם החפץ היה מונח בענין שאף אם לא היה נותנו לו היה יכול ליטלו בעצמו אינו עובר על לפני עור מן התורה, אבל מדברי סופרים אסור ליתנו לו ... מפני שמסייע לעוברי עבירה.
- 12 שוע"ר סי' תס**

א אם באחד מהעסקים הללו נתעסק נכרי ... יסייע קצת בלישתה, שאז עושה הנכרי על דעת הישראל המסייעו ולא על דעת עצמו.